

החליל פרק חמישי סוכה

נב.

16 [ספרות: טז: 13] (ג) [ג] הנ' הענין סוכה פי הכל שמשך האורג נכנס מתמקם עליו הענין כיוון נקרא סוכה, א) קוש"ט ל: ד) [בגדושן: אמת מתמקם וכן אמת כע"י דהא: 10] ש"ך לנמה קודם, ו) [עדר אמן], ז) [ע"י כערוך], ח) [קוש"ט מוספות ברכות מ. מ. ד"ה ארן], ט) ש"ך לנמה שני, י) [אכס ספוק וכו' מתיא, 16]

הנהרות הב"ח
(16) תוס' ד"ה וכו' וכו' ולא נזכר שגילוי צבור מנזל:

גילוי הש"ס
גמרא יצ"ח בתבילה דומה, ע"י מדרש רבה גדולת פכ"י: שם שנאמר השרה. וכן וספיקו וכו' וכן כנסת דף נ"ג ע"א כנולד מימי קדש ולא ידעו אלא כי מימי ממוקדס יחזקאל י' ו' ויסימניו כל הארץ מבשרם ומתי להם לב נשר:

מוסף תוספות
א. שאין שומע הברכה מפי המברך ועונה אחר. האחרים ששפטי אור. מ"ס ברכות מ. ד"ה אמן. ב. וכן ב"ר ברכת המזון וריבא בר. ריב"א. ג. אב"ל (הבא) [התם] מייירי שאינו יודעים כלל היכן החזן עומד ומתפלל באיזו ברכת הוא עומד אלא עונה אחר האחרים בלא שמינה ולא ידעה. מ"ס ברכות מ. ד"ה אמן. ד. שהכותב מרומה רבי תורה לפי שיש יודעים כלל שהיה ממצץ ולא מתפוצץ. ריב"א. ה. והיה לומר מה הסלע מתחלקת. מ"ס סנהדרין ל"ג ד"ה מה. ו. הוא קרא משמע הפטיש מופיצ את הסלע מרלא כתוב והפטיש יפוצצו סלע וכן אנו רואין והפטיש מופיצ סלעים וליכא מייירם מה סלע מתחלק לכהני ציצות אה דבור דהיינו תורה הנשלה לפי שיש ולא לסלע. מ"ס שם פ"ג ד"ה מה. ו. שאין הפטיש מתחלק אלא הסלע. מ"ס סנהדרין ל"ג ד"ה מה. ו. וכן רבי תורה כפטיש החוק שמתפוצץ אבן סלע. ריב"א. ז. והכי פירושו וכו' ואם ברול הוא מתפוצץ כסלע בתחילה וזכה לחות עליו (6) כוביא. פירוש כוביא משליך האורג ככפי הנמכת וכלי הערב כולו ובקוף כוביא. ובקוף דומה לחות העגלה, שנאמר הוי

וספרה הארץ. צנזומת זכריה ומתנבא לעתיד שיספרו על משיח בן יוסף שנהרג במלחמת גוג ומגוג וכימי משפחת בית דוד לנד ונשיהם לנד שאפי' צבעת הארץ להבדיל אנשים מנשים: **שעוסקין בהספד**. באומה שעה והמלצער אינו מייקל רלשו ועוד שאין יוסף הרע שולט דקאמר קרא והסירומי

אם לב הארץ ולקמן אמר שהקצ"ה שומטו כו' אמרה תורה כו': **כלן שעוסקין בשמחה**. וקדושה לקלות רלש ועוד שיה"ר שולט עכשיו לא כל שכן: והניעו אני אם אשר דקרו. יסמכלו צהרוב שלפניהם: **וספרו עליו**

מספד על היחיד. כאלס המספיד על בן יחיד שהיה לו ומת: **לדיקים צופים**. שזוכרים בלעמם שהיה להם לכבוש השטע הזה במיניהם: **כי יפלא בעיני וגו'**. סיפיה דקרא גם בעיני יפלא: **של צופיא**. עכנש שקורין ארמיני"א: **ולבסוף**. משאלס נמשך אחריו מעט מתגבר והולך בו: **מושגי טעון כהני השוא**. במחלה היו מניאין אותו עליהם ע"י כהלים שאינן כלום: **ועצומם העגלה**. מכל ענה שקורשין בו את הפרה למחרישה: **אספרה אל חוק**. אספר דבר זה להיות לחק ולזכרון: **היום ילמדו**. היום אגלה לצריות שני אמה: **אל רעש שאף**. ירכך רעש רעב ותאס לעצירה: **האילניה להם**. הטריהוהו במלחמתה של מורה דכתיב לכו לחמו בלחמי (משלי ט): **הסקהו מים**. מורה דכתיב זה היו כל למא לכו למים (שפי"ה נה): **ישלימו נה**. שהיא שלס ירכך עמך ואוהבך ולא ישאך למנוח ולאצד מן העולם: **לפגוע**. כלמפרש לפון בלבו של אדם: **פניו אל הים הקדמוני**. המקדש הראשון שהיו כים שזיו הכל נקצלים שם כים שכל הנמלים הולכים אליו: **ועלה באשו ולחמו**. ומפני שהעלה באשה וסרמון שהניח האומות והגוהו שצראל: **נקדים ונזוהר**. נקדים נכשכמה קודם היום. השכמה קרי קדמותא צ"ס: **כי הוו פרשי מהדרי**. שהיו משתי עזירות והגיעו לפרשת דרכים פירש זה לכאן וזו לכאן: **אורחא רחוקא**. דרך רחוקה היא צין שמי מקומותינו ואי אפשרינו עוד לינך יחד: **וזופין כסימא**. אילו היינו יכולים לינך בדרך אחד היה נעים צוות שלנו: **אי מאן דמיני לי**. אם היה שוגלי מתייחד עם האשה לא היה מני אוקומי אנפשיה מלחטוא ועל עצמו היה אומר: **סאל נפשי**. נשען על צריח הלל כאלס שמחשז ומלצער: **רע**

וכיון שהגיע לענות אמן מניח בסודר וב' העם עונין אמן. צערוך¹ קשיא ליה לרבינו נסים אל דלמר צריש גמרא דשלשה שאלנו (ברכות דף מו.) אין עונין אמן יתומה² והא הכא לא שמעו הצרכה אלא בהנפת הסודרין ידעין שהגיע עונם אמן והן עונין אמן יתומה ומפרש צשס רבנן

דבני מערבא שעל מי שהוא חייב צרכה קאלמר ובעניימו אמן רואה ללחא ידי מוצמו³ כרץ שישמע ואמר כך יענה אמן ולא יענה אמן יתומה והא דעונין אמן בהנפת סודרין היינו בקריאת ספר מורה ולא צתפלה ולא נזכר שגילוי (6) מנזל צריש ידי מוצמו וכן מפרש בגמרא דפיקין צירושלמי צימה של עך צאלמע וזמן הכנסת עליה עמד אחד מהן לקרות היה הממונה מניח בסודרין והס עונין אמן על כל צרכה וצרכה וצרכות ירושלמי בסוף אלו דצריש קאלמר איזו היא אמן יתומה הווא אמר רב הן הן דחייב לומר צרכה ולא ידע מה הוא עונה ורש כהן דקד גאון אמר חייב לצור לשמוק ולשמע כל צרכה וצרכה להם החזן ואח"כ יענה אמן לאחר שחלטה הצרכה מפי המנצין⁴ ועוד ש לומר יודעים היו לכון סדר הצרכות יודעים אז אמר זו ענינון כסדרן (5): **אם ברזא הוא מתפוצץ**. שנלמר וכפטיש יפוצץ סלע ותימה הא

משמע שהפטיש הוא ברזל מפוצץ סלע¹ וזמו כן קשה פרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף ל"ג. וס): דקאמרין מה ברזל מתחלק לכמה ניליות אף מקרא אחד יואל לכמה טעמים² וכן קשיא במסכת שבת פרק אמר רבי עקיבא (דף פ"ג. וס) מה פטיש זה מתחלק לכמה ניליות אף כל דיבור ודיבור שאלא מפי הקצ"ה מתחלק לשבעים לשון³ וזהוהא דסנהדרין היה מגיה רבינו שמואל מחלק ולא נרסין מתחלק: **ולא יתכן להגיה כן כלל דמה לו להוכיח הפטיש ה"ל לומר מה סלע מתחלק ועוד נזכך דשמעין משמע שהברזל מתפוצץ ואיך דגרים הכא אם ברזל הוא מפעפע שנלמר הלא כה דברי כאל ואש מפעפע את הברזל ואש סלע הוא מתפוצץ⁴ שנלמר וכפטיש יפוצץ סלע ורבינו חס מקיים גירסת הספרים ומפרש וכפטיש יפוצץ סלע שהסלע מפוצץ את הברזל⁵ כדלמנין צמדט⁶ (אגדה) מעשה צאלד שקנה סנפירין וצא לנצוק נמו על הסדן והכה צקורנס נצקע הסדן ומלך**

1. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

2. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

3. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

4. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

5. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

6. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

7. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

8. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

9. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

10. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבדיהתה פליגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב² והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמוחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאי הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני צדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר³ כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא⁴ א"ר אסי יצה"ר בתחילה דומה לחוט של⁵ שוביא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר⁶ הוי מושבי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר⁷ אספרה אל חוק וגו' אני היום ילדתך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אביך שנאמר⁸ חיים שאל מוכך נתתה לו וגו' דרש ר' עורא ואיתימא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר⁹ כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר¹⁰ ומלתם את ערלת לבבכם דוד קראו טמא שנאמר¹¹ לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא טמא שלמה קראו שונא שנאמר¹² אם רעב שונאך האכילוהו לחם ואם צמא השקהו מים בה אלהים אתה חותה על ראשו וה'

11. וספרה הארץ משפחות משפחות לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא

